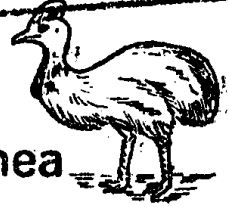

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

2e JAARGANG NO 268

DONDERDAG 17 NOVEMBER 1960

Conflict tussen Gouverneur en Procureur-Generaal

Optreden van Controleur Mr. R. A. Gonsalvez in de Baliem leidt tot ernstige meningsverschillen

Er is een conflict ontstaan tussen Gouverneur Platteel en Procureur Generaal Von Meyenfeldt. De oorzaak van dit meningsverschil is, dat beiden los van elkaar een onderzoek zijn begonnen in de kwestie Gonsalvez. Zoals vroeger reeds werd gemeld, heeft de bestuursambtenaar Gonsalvez, toen hij belast was met het bestuur over de Baliem-vallei, zich genoodzaakt gezien tijdens een oproer een tweetal Papoea's dood te schieten. De procureur-generaal vertoefte in verband hiermee al enige tijd in Nederland, waar het ministerie van Binnenlandse Zaken de zaak nu onderzoekt. De heer Gonsalvez vertrok bijna een jaar geleden met verlof naar Europa. Hij werd gisteren in Nederland terugverwacht van een huwelijksreis in het buitenland. In april van dit jaar is de heer Gonsalvez, juist op grond van zijn werk in de Baliem-vallei, tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau benoemd.

Bovenstaande gegevens werden gisteren door Radio Nederland ongeroepen en daarmee is de kwestie Gonsalvez, of wel de Baliemkwestie in de openbaarheid gekomen. In bepaalde kringen te Hollandia was reeds geruime tijd min of meer bekend, dat het optreden van de Controleur Mr. R. A. Gonsalvez, tijdens zijn ambtsperiode in de Baliem die in 't begin van dit jaar eindigde, ernstige meningsverschillen had doen ontstaan tussen de Gouverneur en het Binnenlands Bestuur enerzijds, en het Parket van de Procureur Generaal anderzijds.

WAT ZIJN DE FEITEN?

De aanwezigheid van het Nederlands Bestuur in de Baliem dateert nog maar van enkele jaren geleden. Met de eigenlijke pacificatie werd pas in 1958 een begin gemaakt, toen controleur Gonsalvez zijn voorganger, Controleur Veldkamp, opvolgde.

VOORBEREIDING

Laatstgenoemde kwam in 1956 in de Baliem, stichtte de bestuurspost Wamena en werd belast met de voorbereiding van de pacificatie.

Het aanleggen van een vliegveld en het bestuderen van de Dani-taal en de adat van de bevolking waren de voornaamste aspecten van die voorbereiding. Het bestuur onthield zich in die dagen consequent van iedere inmenging in de interne aangelegenheden van de bevolking. Het meest opvallende van die aangelegenheden was het feit, dat er regelmatig en volgens een bepaalde eerdere oorlog werd gevoerd tussen de vele stammen.

Iedere stam beschikte over een eigen

territoire en tussen de stamgebieden strekte zich niemandsland uit, waar in tijden van oorlog de legertjes zich tegenover elkaar opstelden en elkaar te lijf gingen. Doel van een veldslag was, om het aantal doden aan beide zijden gelijk te maken.

BESTUUR GRIJPT IN

De bestuursvestiging Wamena werd in zo'n niemandsland aangelegd. In 1958 liet het Gouvernement zijn passieve houding varen. De heer Veldkamp werd afgelost door de heer Gonsalvez, een jonge ambitieuze bestuursambtenaar, die zijn nog vrij geringe bestuurservaring had opgedaan op het HPB-kantoor te Biak. De heer Gonsalvez kreeg geheel andere instructies dan zijn voorganger. Hij moest er voor zorgen, dat er een einde kwam aan de onderlinge oorlogvoering: orde en rust moesten als teken van de werkelijke vestiging van het Nederlandse gezag afdoende gevestigd worden.

Over de wijze waarop hij zijn taak entameerde verschaftte men ons van bestuurszijde destijds de volgende gegevens: Gonsalvez stuurde boodschappen naar de stammen die het dichtst bij de bestuurspost Wamena woonden, met de uitnodiging om de onderlinge strijd te staken.

Deze uitnodiging werd aanvaard. Het Gouvernement van zijn kant maakte bekend, dat ieder die de afspraak om geen oorlog meer te voeren zou verbreken door het Gouvernement gestraft zou worden.

Het vredesgebied werd geleidelijk uitgebreid, maar de taak die het Gouvernement op zich genomen had werd daarmee overeenkomstig verzwaaard.

Nieuw-Guinea Koerier

Onafhankelijk dagblad voor
Nederlands Nieuw Guinea

Uitgegeven door
Gebr. Terlaak

Hoofdredacteur
Drs. N. STREEFLAND

Redactie en Administratie
Oranjelaan, Loods 13, Telefoon 171
Abonnementsprijs fl 6,— per maand
fl 16,— per kwartaal bij vooruitbet.

Postabonnementen
fl 7,50 per mnd. fl 20,50 per kwart.

Advertentie tarieven
fl 0,40 per mm. Bij contract (ten-
minste 1000 mm) fl 0,36 per mm
Familieberichten fl 0,32 per mm

Agente te Hollandia-Dinara:
Mevr. Leeuwenburgh, p/a. Bloemen-
handel "Yvonne"
Agent te Ifar: Bakkerij "BRAUN"
Agent te Manokwari: Hr. Lontho

Rees er tussen de stammen een meningsverschil, dat volgens de oude adat tot een oorlog zou hebben geleid, dan was de verleiding voor de Baliemers nog steeds zeer groot, om opnieuw de strijd bijl op te graven, vooral omdat de eer van de betrokken groep en vooral van de strijdbare mannen tegenover de vrouwen op het spel stond.

In de praktijk bleek, dat de garantie van het Gouvernement, dat verstoring van orde en rust gestraft zou worden, herhaaldelijk op de proef werd gesteld.

EERSTE UITDAGING; EERSTE DODE

Voor het eerst gebeurde dit op 29 april 1958 toen een bergstam zich een overval in het gepacificeerde gebied veroorloofde en daar drie vrouwen en een oude man doodde.

De heer Gonsalvez besloot dat het schuldige dorp een varken voor iedere dode zou betalen en dat dit dorp desnoods met geweld gedwongen zou worden om de varkens af te staan. Bij de tenuitvoerlegging van deze straf door Mr. Gonsalvez zelf ontstond er grote opwindig bij de bevolking en om de situatie meester te blijven trok de controleur zijn pistool en doodde een Papoea. Naar hij destijds zelf beweerde, handelde hij uit noodweer en was het niet zijn bedoeling geweest om te doden.

(Vervolg op pag. 2)

Het is echter niet bij deze ene dode gebleven. Bij hernieuwde uitdagingen aan het Nederlandse gezag hebben de pistool en de karabijn van controleur Gonsalvez ook nog andere slachtoffers gemaakt.

Toen hij de Baliem verliet om met verlof naar Nederland te gaan, was 't Nederlandse gezag in de Baliem gevestigd al heeft de huidige controleur Schneider zijn handen nog steeds vol aan 't in toom houden van de situatie. Door voortdurend te patrouilleren weet hij noodgevallen te voorkomen. Het Binnenlands Bestuur is bij de Baliemers momenteel niet populair.

Als beloning voor zijn optreden werd Mr. Gonsalvez benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

RECHTVAARDIG?

Achteraf is de vraag gerezen: was het rigoureuze optreden van controleur Gonsalvez gerechtvaardigd?

De vraag werd gesteld: doodde controleur Gonsalvez uit noodweer of om een afschrikwekkend voorbeeld te stellen en zijn macht te laten voelen? Heeft hij zich inderdaad schuldig gemaakt aan mishandeling en brandstichting? Heeft hij niet coöperatieve groepen opzettelijk medische hulp onthouden?

Andere instanties in de Baliem, met name Missie en Zending bleken de rechtvaardigheid van het optreden van Mr. Gonsalvez te betwijfelen, en zo kwam 't parket van de Procureur Generaal op het spoor van de Baliem affaire.

ONDERZOEK

Het Parket stelde een onderzoek in. Vele getuigen zijn gehoord en kennelijk is de Procureur Generaal, Mr. Von Meyenfeldt, tot de conclusie gekomen dat Mr. Gonsalvez zich heeft schuldig gemaakt aan ernstige strafbare feiten o.a. doodslag zo niet moord.

Zo deze visie juist is, betekent dit, dat ook de superieuren van de heer Gonsalvez verantwoordelijk zouden zijn. Zij hebben van hun kant ook een onderzoek ingesteld en hebben hun conclusies aan de minister van Binnenlandse Zaken voorgelegd.

Zij achten Mr. Gonsalvez juist 'n zeer goed bestuursambtenaar, getuige het ridderschap dat hem werd verleend.

PUBLICITEIT

Mr. Gonsalvez zelf, die zoals wij reeds opmerkten zeer ambitieus en bovendien zelfverzekerd is, heeft inmiddels, toen hij de affaire rond zijn controleurschap in de Baliem zag rijpen, gezorgd voor een voor hem gunstige publiciteit. In een aantal Nederlandse bladen, waaronder de Volkskrant zijn interviews met hem gepubliceerd, waarin hij de nadruk legde op de juistheid van z'n pacificatie-arbeid, zonder overigens in te gaan op de doden die gevallen zijn.

Hij verklaarde, na afloop van zijn verlof als bestuursambtenaar te Sorong geplaatst te zullen worden.

Bekendmaking over arrestaties in Nieuw Guinea

De Nederlandse regering heeft in Den Haag bekendgemaakt dat de politie in Nederlands Nieuw Guinea tussen de 15 en 20 mensen heeft gearresteerd op beschuldiging van een poging tot het organiseren van een subversieve beweging. De woordvoerder zei dat onder de gearresteerden Indonesiers, Papoea's en Chinezen zijn.

De woordvoerder voegde hieraan toe, dat hun activiteiten tot dusverre geen gevaar hadden opgeleverd.

Een andere bekendmaking in Den Haag zegt, dat de radio en telefoonverbindingen tussen Nederland en Indonesië van morgen af zullen zijn verbroken. Dit geschiedt op verzoek van de Indonesische regering.

Bewapende atoom-onderzeeer gaat patrouilleren

De atoomonderzeeboot "George Washington" heeft zijn basis Charleston in Zuid Carolina verlaten voor de eerste patrouilletocht rond de wereld met volledige bewapening van met kernlading uitgeruste polarisraketten. President Eisenhower zei bij deze gelegenheid dat de wetenschap dat met polarisraketten bewapende atoomonderzeeboten in de wereld patrouilleren elke agressor ervan zal weerhouden om een verrassingsaanval te doen.

De "George Washington" zal geheel onder water blijven tot volgend jaar januari, wanneer het schip naar haar basis zal terugkeren. Een zusterschip, de "Patrick Henry," wordt momenteel eveneens uitgerust om haar plaats in de patrouillegang in te nemen.

Radioprogramma

DONDERDAG, 17 nov 1960 (49,42 m)

20.00 uur: Klok; nieuws; weersverwachting. 20.15 uur: Donderdagavondconcert. a Symfonie nr. 36 in C.K.T. 425 (A. Mozart) b. Don Juan, symfonisch gedicht op 20 (Rich. Strauss). Uitvoering: Radio Philharmonisch Orkest olv. Bernard Haitink. 21.00 uur: Muziek van Mayor (4): Guy Sherwood Septet. 21.17 uur: Kunstkroniek (of gram. muz.) 21.45 uur: Prof. Avondoverdenking. 22.00 uur: Muziek uit de Balkan: Colea Serban en het orkest olv. Harry de Groot. 22.20 uur: The Mc. Guire Sisters. 22.30 uur: Art van Damme-kwintet. 22.50 uur: Nieuws in het kort. 23.00 uur: Sluiting.

De uitslag van het onderzoek dat nu door het ministerie wordt ingesteld zal waarschijnlijk bepalen of Mr. Gonsalvez inderdaad weer naar Nieuw Guinea terugkeert of niet.

PORTEFEUILLES

Het ziet er voorts naar uit, dat met deze kwestie ook op hoog niveau portefeuilles gemoeid zijn. Zijn we goed ingelicht, dan zal of de Gouverneur of de Procureur Generaal heengaan.

Nieuwtjes uit Nederland

— Een 18-jarige jongen uit Harlingen is tussen Franeker en Harlingen uit een trein gevallen, die met een snelheid van 90 kilometer reed. De geschrokken passagiers, die dadelijk aan de noodrem trokken, keken verbaasd op toen ze hem langs de spoorbaan zagen wandelen. Z'n verwonding bestond uit een grote buil op het hoofd.

— De directie van de Grote Schouwburg in Rotterdam heeft tijdens een uitvoering van een teenagershow met rock en roll muziek het brandscherm laten zakken om een einde te maken aan een vechtpartij die in de zaal was ontstaan, tussen raddraaiers en een aantal jonge toeschouwers. De politie moest er bij te pas komen om de orde en de rust te herstellen. "Zo'n show brengen we nooit meer" zei de schouwburgdirectie na afloop.

— De Nederlandse Fokker vliegtuigfabriek werken in samenwerking met de Amerikaanse vliegtuigfabriek Republic aan de ontwikkeling van een verticaal opstijgend vliegtuig. Bovendien ontwikkelt de Nederlandse fabriek een F27 "Friendship", die speciaal geschikt is voor korte landingen en korte starts. De startlengte zal voor dit toestel ongeveer 200 meter bedragen.

— Met ingang van 1 januari wordt de premie voor de kinderbijslag verlaagd van 5,3% tot 4,9% van het loon.

— De chauffeur van een vuilnisauto in Den Haag heeft de tegenwoordigheid van geest gehad om niet uit te stappen en niets aan te raken toen hij bemerkte dat er een hoogspanningsdraad van de tram op de auto was terecht gekomen. Had hij dit wel gedaan dan zou hij op slag zijn gedood door de stroom. Het rubber van de banden zorgde nu voor voldoende isolatie. De roltrommel was tijdens het rijden omhoog gegaan en had de tramleiding omlaag gehaald. Pas toen de brandweer de stroom had uitgeschakeld kon de man uitstappen.

— Ook de NV. Gebr. Gerzon's Modemagazijnen zal de vijfdaagse werkweek invoeren en wel met ingang van 1 februari. Een personeelrouleringssysteem zal hiervoor moeten worden ingevoerd, terwijl bovendien extra personeel aangehouden moet worden.

— Voor de eerste maal in Nederland heeft een school de beschikking gekregen over een verende vloer in het gymnastieklokaal. Amsterdam heeft deze primeur op scholengebied. De verende houten onderbouw is bedekt met parket. Een tweede vloer, die in een andere Amsterdamse school zal worden aangebracht, krijgt een laag van kurk-linoleum.

— Ongeveer 400 à 450 duizend mensen in Nederland zullen na de door de regering voorgestelde verhoging van de vrij gestelde minima geen inkomsten- en loonbelasting meer behoeven te betalen. De voorgestelde tariefsherziening van deze beide belastingen zal een eerste stap zijn op de weg naar een verdere verbetering van het fiscale klimaat in Nederland.

Is Perzie het volgende doelwit van Chroestsjof?

De logica van de Sovjet-politiek schijnt aan te wijzen, dat we een nieuwe crisis kunnen verwachten in de naaste toekomst en dat deze zich zal ontwikkelen in Perzië. De redenen voor deze veronderstelling zijn de volgende: In China probeert Moskou Peking rustig te houden. In Kongo hebben de Verenigde Naties tot dusver de Russische pogingen om daar hun kansen waar te nemen verijdeld. En op het derde crisis terrein, Berlijn, geeft Moskou de voorkeur aan het geven van kleine stootjes om het risico van een oorlog te vermijden.

De Russen beschouwen vreedzame coëxistentie echter niet als een statische politiek. Zij hopen hun invloed overal uit te breiden waar hun tegenstanders zich zwak betonen. Het meest gunstige terrein hiervoor is van Moskou's standpunt Zuid-Azië, en in het bijzonder Iran.

Dit is altijd al duidelijk geweest, en daarom stimuleerden de Verenigde Staten de oprichting van het thans als CENVO bekend staande pact van Bagdad. Maar de CENVO was van de aanvang af een wankele organisatie. Na de uittrekking van Irak in het voorjaar van 1959 trachtten de Verenigde Staten de schade te herstellen door versterking van de CENVO en garanties tot steunverlening aan de Pakistaanse, Perzische en Turkse regeringen bij staatsgrepen.

Deze garanties waren natuurlijk gericht tegen communistische subversieve acties. Toch zijn sindsdien de regeringen van Pakistan en Turkije omvergevoerd en moesten de resultaten der nationale verkiezingen in Perzië verleden maand worden geannuleerd. Langs de gehele Russische zuidgrens heerst thans onrust. Pakistan heeft een grensconflict met Afghanistan, waar de revisionisten door de Sovjet-Unie worden aangemoedigd. Turkije berecht thans de vroegere regeringsleiders, die nauwe relaties met het Westen hadden onderhouden. Dit heeft tot gevolg dat er in Turkije een merkbare groei der neutralistische gevoelens is te bespeuren.

Perzië is zowel in militair als in economisch en sociaal opzicht zwak. De nieuwe regering doet haar best de orde te handhaven, maar staat onder zware persie van dissidente stammen en ontevreden politici, en bovendien van de Sovjet-propaganda en -diplomatie. Vandaar dat de Sjah moest afzien van zijn voorgenomen reis naar de vergadering der Verenigde Naties.

Men kan natuurlijk niet precies voorzien wat Moskou zal ondernemen, doch een periode van spanning is spoedig te verwachten. Het is bijna zeker dat Rusland thans geen militair geweld wenst in Perzië en zelfs geen burgeroorlog wil uitlokken. Maar het hoopt in ieder geval Teheran te neutraliseren door het optreden van een minder aan de CENVO en het Westen gebonden regering af te dwingen en daarna economische voordelen aan te bieden. Er is maar één voor de Sovjet Unie gemakkelijk toegankelijk gebied waar een

diplomatiek offensief kan worden ontzet zonder al te veel gevaar dat deze op een militaire strijd uitloopt. De mogelijke voordelen zijn groot, maar er zou weinig of niets verloren zijn als de onderneming mislukte. Dit gebied is Perzië. Pakistan en Turkije, Perzië's bondgenoten, hebben thans hun eigen zorgen. Er is dus alle reden te veronderstellen dat Moskou thans een nieuwe aanval zal wagen op het hart van Zuid-Azië.

(New York Times)

Nieuws uit Manokwari Propaganda-vergadering

Op 7 november jl. belegden L. Mandibondibo en K. Krey een propaganda-bijeenkomst in het sociaal centrum "Sanggeng" te Manokwari.

De bedoeling was om een afdeling van de Partei Nationaal (PARNA) op te richten. Het aantal aanwezigen was kleiner dan bij de oprichtingsvergaderingen van PONG en EPANG. Enkelingen gaven zich op als lid.

Bekend gemaakt werd, dat, zodra een voldoende aantal leden zich heeft aangemeld een afdelingsbestuur zal worden gekozen.

Wat veroorzaakt de uittocht der "lokalen"?

Op uitnodiging van de heer Ramar, voorzitter van de plaatselijke afdeling van het CWNG te Manokwari kwamen op 11 november jl. bijeen: het Hoofd van Plaatselijk Bestuur, de voorzitters van de plaatselijke politieke partijen, een vertegenwoordiger van de ARKA en twee leden van de Partei Nationaal, teneinde van gedachten te wisselen over de oorzaken van de uittocht der "lokale krachten" uit Nieuw Guinea.

De heer Ramar opperde het denkbeeld dat de oprichting der politieke partijen de uittocht heeft veroorzaakt. In het bijzonder werd het feit, dat de Parna 1970 als politieke streefdatum heeft geëist van invloed geacht. De twee vertegenwoordigers van Parna konden zich echter niet verenigen en wezen er op, dat niet Parna, maar de Nieuw Guinea Raad en de Nederlandse regering straks over een streefdatum zullen beslissen.

Overeengekomen wordt, dat alle partijen in Manokwari een verklaring zullen ondertekenen, waarin de hoop wordt uitgesproken dat in Nieuw Guinea niet zal gebeuren wat in Indonesië is geschied.

De twee vertegenwoordigers van de Parna stemmen met dit denkbeeld in, maar achten zich niet bevoegd om te tekenen, omdat er nog geen afdelingsbestuur van de Parna in Manokwari is gekozen. Zij zeggen toe het Hoofdbestuur van de Parna te Hollandia van het voorstel op de hoogte te zullen stellen.

Tenslotte wordt besloten dat de vertegenwoordigers van de politieke partijen

(met uitzondering van die van Parna) en de vakbeweging nog eenmaal bijeen zullen komen, om zich over dit soort kwesties te beraden.

Korte Berichten

Miami Florida. Nixon zou door Kennedy zijn aangezocht voor het bekleden van een ministers functie in zijn nieuw te vormen regering.

New York City. De Russische afgevaardigde bij de Verenigde Naties, Zorin heeft opnieuw ontwapeningsvoorstellen gedaan.

Havana. Een Russisch schip afkomstig uit Sjanghai is bezig 7000 ton rijst te lossen voor de bevolking van Cuba.

London. "Liz" Taylor, de bekende filmactrice, is opgenomen in een Londons ziekenhuis met een ernstige mond infectie. Waarschijnlijk zal heer gehele gebit getrokken moeten worden.

Parijs. Drie Franse generaals hebben verklaard dat zij tegen de politiek van De Gaulle in Algerije zijn.

Amadur (Syrië). Tot dusver zijn 163 doden geborgen van onder de puinhopen der bioscoop die eergisteren in vlammen opging. Merendeels zijn het kinderen en 't aantal doden bedraagt elf meer dan men aanvankelijk dacht.

Vaticaanstad. Paus Johannes de 13e zou een aantal nieuwe kardinalen benoemd hebben tijdens de vergadering van kerkvorsten die momenteel gehouden wordt.

Manila. Amerikaanse luchtvaartautoriteiten stellen een onderzoek in naar de oorzaak van het vliegtuigongeluk waarbij rear admiral Arthur Spring en zijn echtgenote om het leven kwamen.

Washington D.C. Hevige magnetische stormen verstoorden opnieuw het radioverkeer over de gehele wereld. De Atlantische verbindingen o.a. tussen New York en Londen waren totaal onbruikbaar.

— In Nederland is de "Vereniging tegen ambtelijke willekeur" opgericht. De contributie bedraagt f 60.— per jaar minimaal. Het doel van deze vereniging is zich op den duur overbodig te maken. In Duitsland bestaat een soortgelijke vereniging die reeds 50.000 leden telt.

— Zowel het Kennemer Lyceum in Haarlem als het Gemeentelijk Lyceum in Den Helder zitten sinds korte tijd zonder leraar voor het vak biologie. De leraar die voor dit vak was aangetrokken bleek eerst na twee maanden geen bevoegdheid voor het geven van lessen in dit vak te hebben. De man had zich uitgegeven voor doctorandus in de biologie. Men kreeg argwaan toen uit de schriften van de leerlingen bleek dat zowel de eerste klas als de zesde klas dezelfde stof kregen te verwerken.

SINT NICOLAAS KOMT ! ! !

Voor kom
teleurstelling
bestel vroegtijdig.

met Banketletters, Speculaas-poppen, Speculaasjes,
Fondant borstplaatjes, Marsepain en Strooigoed van:

BAKKERIJ "DE BOER"

die ook met de a.s. Hollandboot weer rijkelijk voorzien wordt van
Ringers Chocolate letters en diverse figuren o.a. sigaren en sigaretten.

ONTVANGEN:

Melk- en drinkbekers, borden en eierdopjes met sprookjesmotief à f 1,95, slabbetjes, schortjes en blousjes van badstof, dusters, housecoats en nachtponnen, jarretelhouders, B.H.'s, step-ins, nauwe rokken, 7/8 broeken en blouses, wollen heren- en kinderkousen, sjaals en handschoenen in diverse kleuren. Dames Nylon kousen.

VIJNSMA, WITTE OLIFANT

no. 2864

Groentjes

Hercules Contactavond 19-11-'60 t.g.v. kampioenschap Iie kl. voetbal/korfbal tevens afscheid van R. van Dalen. Aanvang 21.00 uur. Uitsluitend leden/donateurs.

no. 2862

"DE WIGWAM" heeft heden Loempia's. Morgen: Gado2, Lemper, Satté.

no. 2865

Filmprogramma

REX THEATER

vertoont heden voor het laatst de film **HET GEHEIM VAN DE ZWARTE TENT (THE BLACK TENT)**

in Vista Vision met Anthony Steel, Donald Sinden en Anna Maria Sandri. Een interessant verhaal van een broer die zijn broertje zoekt.

Heden voor het laatst in REX.

Spoedig:

HERBERG VAN HET ZESDE GELUK met Ingrid Bergman in REX.

Verwacht:

"DUINKERKEN" en **"THE RIVER EDGE** in REX.

ORIENT THEATER

vertoont heden 17-11 voor slechts een avond

"A PRIZE OF GOLD"

in kleuren, met Richard Widmark, Mai Zetterling en Nigel Patrick.

Van Berlijn naar Londen, en daartussen een overval op 2000 meter hoogte.

Haven morgen 18-11: **FRANKENSTEIN 1970** met Boris Karloff.

Holl.-Binnen heden 17-11 een bijzondere Chinese film **"MOSAN MUNGHUI"**.

Sentani heden 17-11: **"KEMBALI SAORANG"** met Ahmad Mahmud.

Holl.-Binnen morgen 18-11: **"DRUMS ACROSS THE RIVER"** met Audie Murphy.

Op 9, 10 en 11 januari a.s. zullen te Hollandia wederom schriftelijke examens worden afgenomen ter verkrijging van de diploma's van de Nederlandse associatie voor Praktijkexamens. Gegadigden dienen zich voor 21 november a.s. persoonlijk te melden bij de vertegenwoordiger van die associatie, de heer G.J. Hendriks p/a. Dienst van Financien.

no. 2866

KOMT ER EEN PARTICULIERE SATELIET?

De American Telephone en Telegraph Company heeft aan de Federale regering van de Verenigde Staten toestemming gevraagd binnen een jaar een experimentele communicatiesatelliet in een baan rond de aarde te brengen. Men wil hiermee proeven nemen op het gebied van overbrenging van telefoonsprekken, televisie e.d. tussen de Verenigde Staten en Europa.

Indien het verzoek wordt ingewilligd, zou dit de eerste maal zijn, dat een kunstmaan wordt gelanceerd op kosten van een particuliere onderneming. Het zou de eerste commerciële toepassing van ruimtevaartuigen worden.

RUIMTEVLUCHTKAMER

In het nieuwe onderzoekcentrum van de in Burbank gevestigde Lockheed Aircraft Company wordt volgens deskundigen 's werelds modernste ruimtevluchtkamer gebouwd.

Hierin kunnen de omstandigheden die ruimtevaartuigen op hun vlucht door het heelal ontmoeten, nauwkeurig worden nagebootst. De van een dubbele wand voorziene kamer is drie meter hoog en breed: er kunnen temperaturen in worden opgewekt van 200 graden Celsius onder nul en luchtverduunningen en gewichtloosheid, die identiek zijn aan die welke in het heelal optreden.

Tot nog toe kon men deze heelalomstandigheden slechts benaderen. Deze nieuwe ruimtekamer zal van buitengewoon veel nut kunnen zijn om de reacties van mensen en apparatuur onder die omstandigheden te kunnen controleren.

Eerste Papoea bisschop

Ongeveer 200 Papoea's knielden vorige week op het Jackson vliegveld te Port Moresby om de zegen te ontvangen van de eerste Papoea-bisschop van de Anglicaanse Kerk, George Ambo. De nieuwe bisschop was enige tijd te voren in de St. Johns Cathedral te Brisbane tot zijn nieuwe waardigheid verheven. Hij wordt tweede waarnemend Bisschop van New Guinea.

Laatste Nieuws

Uit Algiers wordt gemeld, dat de autoriteiten vele personen uit Algiers hebben uitgewezen, die ervan verdacht werden de orde te zullen verstoren. Alhoewel het juiste aantal van de uitgewezenen niet bekend is, meldt een correspondent dat aangenomen wordt dat het er ongeveer 100 zijn.

Saedi Arabië heeft er Frankrijk van beschuldigd, Mauretania een valse onafhankelijkheid te schenken als een politieke manoeuvre om het bezit van bases in dit gebied veilig te stellen. Mauretania zal 28 november onafhankelijk worden. De afgevaardigde van Saedi Arabië in de Verenigde Naties zei in de Algemene Vergadering, dat Mauretania behoort bij Marokko en dat het volk zich wil aansluiten bij deze staat.

Hij zei, dat de gebeurtenissen hebben aangetoond dat de onafhankelijkheid van het gebied bedoeld was om de belangen van Frankrijk te dienen en niet die van Mauretania.

Groot Brittannië's rustend staatsman, sir Winston Churchill, die bijna 88 jaar is, is gewond bij een val in zijn huis in Londen. Volgens een officiële verklaring heeft hij een beentje in zijn rug gebroken en moet voor enige tijd het bed houden. Zijn kwetsuur wordt beschreven als niet ernstig.

De Maleise premier, Tengkoeh Abdoel Rahman heeft besprekingen gevoerd met de Britse premier MacMillan. Een van de onderwerpen waarover de beide staatslieden hebben gesproken is het plan van de Tengkoeh om het disput over Nederlands Nieuw Guinea uit de weg te ruimen.